

Lovgivningen som demokratisk redskap

Olof Petersson

JuristKongress 2012, Lillestrøm

Lovgivning – demokrati

- Trenger loven demokratiet?
- Trenger demokratiet loven?

Demokrati = folkestyre

- Hvilket folk?
- Demosproblemet
- Demokrati, ikke etnokrati
- Et rettslig konstituert felleskap

Demokrati = folkestyre

- Hvilket styre?
- Individets makt – kollektivets makt

Loven: løsningen på demokratiets maktproblem

- All offentlig makt utgår fra folket
- Offentlig myndighet utøves under konstitusjonen

Liberalt demokrati, konstitusjonelt demokrati

Autonomi

- Mennesket er sin egen lovgiver

«Opplysning er menneskets uttreden fra dets selvforskyldte umyndighet»

Immanuel Kant, *Hva er opplysning?* (1784)

Konsekvenser for demokratiet

- Legitimitet: hvorfor adlyde?
- "Government by law, not by men"
- Legal-rasjonel autoritet (Weber)

Konsekvenser for jusen

- Lovgivning som folkestyrets kjerne
- Hvordan håndterer juristene sit demokratiske mandat?

Nasjonale variasjoner

- Nasjonale variasjoner innenfor konstitusjonelt demokrati
- Konstitusjonell kultur
- Norden: pragmatisk, uformell kultur

Demokratisk prosess

Konstitusjonelt demokrati:
ikke en tilstand, men en prosess

- Initialfasen
- Modningsfasen
- Resultatene